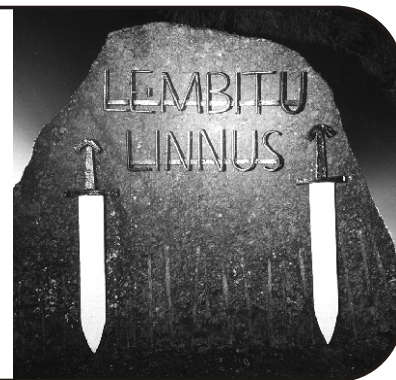

Suure-Jaani
valla
ajaleht

Nr 8 (77)
August 2006

LEOLE

AUGUST Aastal 2006

Põhjamaised valged suveööd hakkavad selleks aastaks minevikuks saama - käes on august. Viljalõikuse ja mooside keetmise kuu. Viimane suvevaheaja kuu.

Sellel aastal ei tohiks küll keegi nuriseda, et meil korralikku suve ei olegi - soojakraadid on ületanud isegi kolmekümne piiri, muutes keskpäevase töötegemise kohati päris raskeks. Need, kes on ise oma aja peremehed, võisid nüüd katsetada, mida tähendab siesta ja miks seda lõunapoolsetes maades peetakse. Suveürituste korraldajad ning karastusjookide ja õlle müüjad peaksid müüginumbritega rahul olema. Rannatarvete müüjad samuti.

Loodetavasti on kõik suutnud end piisavalt laadida, et sügisele ja talvele vastu minna. Vast pakub august suverõõmudele veel lisagi.

Ilusaid sumedaid öid ja jätkuvalt päikest täis päevi!

Leili Kuusk
leili@suure-jaani.ee

Peo finaali - Tuljak

lit Pange Poisid ning Suure-Jaani Puhkpilli.

Kella neljaks pealelõunal kogunesid pidulised Lembitu monumendi juurde, et laulu- ja tantsupeo tuli süüdata. Rahvast kogunes rohkesti tänavate äärde rongkäiku vaatama. Puhkpilliliste saatel marsiti lauluväljakule.

Suure-Jaani valla I laulu- ja tantsupidu

vale Tiit Siim ja Anu Mikkor. Kooride ees olid Aita Tammperre, Valli Pang, Age Einulo, Agnes Kurg, Riina Mankin ja Maret Mölder. Puhkpilli juhatas Rein Vendla.

Õhtu jätkus simmaniga, kus tantsuks mängis ansambel Seljanka. Vaheaegadel esinesid tantsurühmad "Õerutajad" ja "Loits" ning line-tantsijad.

Ringijuhid ja korraldajad - aga ilmselt ka tantsijad-lauljad-pillimehed - tõdesid, et koos tehtud pidu tegi nii mõnegi

Käsitöönäitusel

1. juulil toimus Suure-Jaani valla I laulu- ja tantsupidu. Ilm soosis lauljaid-tantsijaid, kes juba varahommikul tantsu- ja lauluproovi kogunesid - kodus õpitu oli vaja tervikuks liita. Kohal olid ka käsitööde ja loodustoodete müüjad. Käsitöönaised olid aga juba kaks eelmist päeva kultuurimajas usinalt näitust üles pannud, nii et pidulised said näha, millist ilu valla naispere vabadel hetkedel loob.

Samal ajal kui lauluväljakul käisid proovid, sai rahvas kohviku Arturi Juures vabalaval vaadata line-tantsijaid ja kuulata ansamb-

Tulevased tantsijad ja lauljad >
Mudilaskoori ees on Valli Pang >
FOTOD: Leili Kuusk

Arturi juures mängib Suure-Jaani Puhkpill

Järgnes paari tunni pikkune kontsert, kus esinesid ühendkoor, mudilaskoorid, memmede tantsurühmad, lastekoorid, naisrühmad, eakate ühisansambel, meesrühmad, meesansambel Pange Poisid, segarühmad, puhkpill ja segakoorid. Tantsud seadsid la-

inimese tuttavamaks ning edaspidi on juba kergem omavahel suhelda ja koostööd teha.

Järgmine valla laulu- ja tantsupidu peetakse kahe aasta pärast.

Leili Kuusk

OMAVALITSUSINFO

Suure-Jaani Vallavalitsus 04.07.2006

Andrus Moigile erastati ostueesõigusega Jõesängi katastriüksus Jälevere külas ja OU Vingi Suurtalule Mudiste Kuivati katastriüksus Mudiste külas;

kinnitati Päraküla külas asuva Eesti Hõõveliidist OÜ algatatud detailplaneeringu lähteülesanne;

puudega isikule määrati hooldaja ja hooldajale hooldajatoetus;

tegevustoetust maksti Taevere ja Lõhavere külapäeva korraldamiseks ja ELKS Suure-Jaani osakonnale;

ehitusluba väljastati garaaži ehitamiseks Uuetoa kinnistule Nuutre külas;

Ants Aavikule väljastati projekteeeringimistingimused Vastemõisa külas Tammjärve maaiüksusele majandushoo-

ne ehitusprojekti koostamiseks;

Sürgavere keskasula kaugküttepiirkonnas müüdava soojuse piirhinnaks kehtestati 1186 kr /MWh, millele lisandub käibemaks;

määrati sotsiaaltoetus puudega isikutele hooldajatoetuse vahenditest ja ühekordset toetust valla sotsiaaltoetuse vahenditest.

11.07.2006

Peep Ringile erastati ostueesõigusega Peedu garaaži katastriüksus Ulde külas ja Ulde Ait-kuivati katastriüksus Ulde külas ning Heino Malkenile Kurve katastriüksus Epra külas;

kasutusvalduse seadmiseks jäetakse riigi omandisse vaba põllumajandusmaa nr 113, Parika Põllu katastriüksus Aimla külas ja vaba põlluma-

jandusmaa nr 54, Kivikülvi katastriüksus Jaska külas;

puudega isikutele määrati hooldajad ja hooldajatele hooldajatoetus;

toetati MTÜ Aimla Küla Seltsi ja tasutakse projekti „Voldemar Luhti puuhobuste kogu“ omafinantseeringu osa 5 000 krooni;

AS Suure-Jaani Ravikeskus nõukogu liikmeks valiti Lembit Kruuse;

Enn Rossmannile anti kirjalik nõusolek Jaska külas Väljataguse katastriüksusele majandushoone ehitamiseks; Sürgavere ja Reegoldi prügila sulgemistööde teostamiseks tunnistati edukaks OU Rame hinnapakumised.

17.07.2006

Erakordselt suure tuleohtu tõttu keelati metsa kasutami-

ne puidu saamiseks, kõrvalkaasutuseks, jahinduseks, teadus- ja õppetööks ning rekreatsiooniks ja keelati võoras metsas viibimine;

projekteerimistingimused väljastati Kalev Kundlale kuuluva üksikelamu laiendamise ehitusprojekti koostamiseks;

Endel Päevale erastati ostueesõigusega Jaama 4 katastriüksus Olustvere alevikus, Egle Reinupole ja Eget Reinupile Staadioni 10 katastriüksus Reegoldi külas; määrati ühekordse toetuse maksimine valla sotsiaaltoetuse vahenditest.

25.07.2006

Jüri Paasile erastati ostueesõigusega Suure-Jaani linnas kvartal nr 10 krunt 2C ja Madis Jürgenile Uuetoa katastriüksus Ilbaku külas;

Kullamaa kinnistu jagamisel tekkivate katastriüksuste nimedeks määrati Kullamaa ja Kiilu, kahele katastriüksusele nime ei määratud;

puudega isikutele määrati hooldajad ja neile hooldajatoetus;

Valve Viibusele anti kirjalik nõusolek Põhjaka külas Koidusalu talu territooriumile kuuri ehitamiseks;

ehitusluba väljastati Linnusaare talu elektrivarustuseks 15 kV ja 0,4 kV õhuliini ja mastalajaama püstitamiseks Navesti külas ning Suure-Jaani linnas Tallinna tn 1 väikeelamu kuuri rekonstrueerimiseks;

määrati Suure-Jaani vallaeel- arvesse riigieelarvest laekunud vahenditest toimetulekutoetust üksi elavatele isikutele ja perekonnale, kelle kuu netosissetulek on alla kehtestatud toimetulekupiiri.

Kuidas edeneb valla arengukava koostamine

Nelja omavalitsuse liitumise protsessis tekkis uus Suure-Jaani vald. Uus olukord vajab uut arengukava. Mitte seetõttu, et endised oleksid halvad olnud, vaid suur hulk kavandatud tegevusi on lõpule viidud ja muutunud on ka vajadused.

Arengukava koostamine on suvekuudel soikunud, kuid puhkuste perioodi lõppemisel tuleb hoogsalt jätkata.

Tutvustime juhtgrupiga eelmiste ja senikehtivate arengukavadega. Tõenäoliselt leiab valdav osa tegevusi kajastamist uues arengukavas.

Protsess näeb välja järgmine.

Koostatud on arengukava ülesehituse kava.

Esimeses osas käsitletakse ja kirjeldatakse valla profiili. See on olemasoleva olukorra ja piirkonnas toimuvate muutuste kirjeldus. Püüame selle teha võimalikult konkreetse.

Pikka arengukava on oluliselt lihtsam teha kui lühikese kogu olemasoleva infomaterjal kopeeritakse ja liidetakse, kuid sellist arengukava ei loe keegi ja töövahendina pole ka kasutatav.

Meie eesmärk on lühikese ja kokkuvõtva, kuid siiski arenguid väljendava ning olukorda piisavalt kirjeldava iseloomustuse koostamine.

Teises osas kirjeldatakse vajalikke tegevusi. Selleks püstitatakse lähteülesandena soovitud seisund, milleni soovitakse tulevikus jõuda. Eesmärki võikski defineerida kui soovitud seisundit tulevikus. Tuleb meeles pidada, et tegevus ei ole eesmärk!

Eesmärgi saavutamiseks on vajalik lahendada teatavad probleemid ja kitsaskohad. Selleks on vaja sõnastada probleemid.

Probleemid on ainult need, mis takistavad eesmärgile jõudmist ja mille lahendamisel jõuame eesmärgile või läheneme sellele.

Teatavate tegevuste elluvi-

mine lahendab meie probleemeid ja viib meid eesmärgile lähemale. Vajalike tegevuste loetlemine on seega antud peatüki kontekstis oluline.

Tegevused pole käesolevas osas üldjuhul ajaliselt kronoloogiasse asetatud.

Tegevuste osa koostamiseks vajame olulist informatsiooni elanikkonnalt.

Tegevuste fikseerimiseks arengukavas tuleb seega määratleda:

1. EESMÄRK - soovitud seisund tulevikus
2. PROBLEEM - eesmärgile jõudmist takistav olukord
3. TEGEVUS - tegevuse elluviimisel lahendamise probleemi ja jõuame eesmärgile või läheneme sellele

Kolmandas osas ehk nn tegevuste tabelis kajastatakse hinnangulist maksumust ja prioriteetide järjekorda.

See on vajalik selleks, et suuri ja strateegilise tähtsusega plaane oleks võimalik ellu viia ja omavalitsuse tegevus ei sõltuks hetkemeeleoludest. Kõiki plaane saab muuta, kuid ainult läbi arengukava. See tagab rahva informeerituse kavandatavatest muudatustest ja vajadusel saab elanikkond demokraatlikul viisil sõna sekka öelda.

Lähinädalatel toimuvad intervjuud erinevate piirkondade esindajatega, Saadud informatsioon üldistatakse ja koostatakse arengukava projekt, mida oleks võimalik rahvakoosolekul arutada, analüüsida, optimeerida ja täiendada.

Kõiki ideid ja soove võite esitada e-posti aadressile lembit@suure-jaani.ee või helistades telefonile 435 5446 või mobiiltelefonile 507 2056.

Kui midagi väga tahta, siis on tõenäosus soovi täitmiseks kordades suurem. Osaledes plaanide koostamises aitate valda, piirkonda ja kindlasti ka iseennast.

Ootan häid mõtteid ja ettepanekuid.

Lembit Kruuse
Finants-arendusosakonna
juhataja

Kallinev kütuse hind tekitab hirmu

Möödunud aastal alanud ja tänava jätkunud põlevkivi hinna tõus on muutnud ühe soodsaima kodumaise kütuse kasutamise ebapopulaarseks.

Ühe aastaga on põlevkiviõli ostuhind kasvanud 1930 kroonilt 5950 kroonini, seega rohkem kui kolm korda aasta jooksul. See on liig mis liig.

Kuid mida teha ja kuidas olukorda lahendada?

Enamuse tarbijate olukorda parandaks majade soojustamine, akende tihendamine jne. Tõenäoliselt on kütte hind saavutanud taseme, kus on kasulik mõelda tarbimise vähendamisele ja hoonete soojapidavuse parandamisele. Eelnevate aastate madala kütuse hinna korral pidasid paljud inimesed otstarbekaks kütta ilma ning ei pööratud tähelepanu soojakadude vähendamisele.

Samuti annab märkimisväärse võidu majade keskküttesüsteemide korrastamine, pesemine ja tasakaalustamine. See parandab soojuse eraldumist ja süsteem vajab madalama temperatuuriga vett, mis omakorda võimaldab vähendada trassi soojakadusid. Küttesüsteemide tasakaalustamine tagab kõikides ruumides soovitava temperatuuri.

Trassikadude vältimiseks on võimalik vahetada nõukogudeaegsed soojatorud eelisooleeritud vastu. See on kallist töö. Suure-Jaani linnas maksab kõikide trasside vahetus hinnanguliselt 3 miljonit krooni. Selleks võetav laen muudab soojuse hinna kallimaks ja investeringu

tasuvust pole võimalik saada lähema paarikümne aasta jooksul.

Palju on räägitud alternatiivsete kütuste kasutamise.

Odavam kütuseliik oleks kivisüsi, kuid selle keskkonnareostus on kõrge ja kütmisega kaasneb suur tööjõukulu. Veel on vaja kivisöe ja šlaki ladustamise ruume. Kindlasti põhjustaks rahulolematust must ja tahmane ümbrus. Seetõttu pole kivisöe kasutamine kõrgete investeringute ja saastatuse tõttu päevakorras.

Kohalikest toorainetest jäävad veel hakkepuut, halupuit ja pelletid ehk puidugraanulid.

Pelletite ja hakkepuudu hinnad sõltuvad kasutatavate fossiilsete kütuste ja tööjõu hinnast. Nende kasutamine pole Suure-Jaani linnas võimalik ja ka Olustveres on see raskendatud.

Kaaluma peaks halupuidu kasutamise võimalusi. Suure-Jaani linna katlamajas pole see võimalik. Kui ehitada uus katlamaja, tõstaks investering ehitusse soojuse hinna kõrgele.

Samas ütlevad energeetikaspetsialistid, et ei tohi tormata ühe kütuseliigi hinnatõusu korral olemasolevaid küttesüsteeme kiirustades ümber ehitama. Üldjuhul kehtib erinevate kütuseliikide hindade osas tasakaal. Ühe kütuseliigi hinna olulisel tõusmisel hakatakse peagi kasutama alternatiivseid kütuseid ja seoses nõudluse suurenemisega kasvab ka nende hind. Nii olemegi mõne aja möödudes tagasi samas olukorras. Seetõttu oleks otstarbekas aasta oodata ja vaadata, mis juhtub teiste kütuste hindadega.

Niikaua tuleks vältida ener-

giakadusid, sest siis võidab tarbija alati. Kütuse hinna tõus ei röömusta kedagi, kuid suures plaanis lõpetab see ehk kütuse raiskamise ja ärgitab säästmisele.

Lõpuks võiks soovitada:

1. Pöörake erilist tähelepanu soojakadude vältimisele.
2. Korrastage majasisesed keskküttesüsteemid (läbipesud, püstakutele tasakaalustusventiilid, radiaatorite termostaatsed ventiilid jms). See on ökonomiseim kokkuhoiu moodus.
3. Soojatootjatel analüüsida kõikide alternatiivsete kütuseliikide plusse ja miinuseid.
4. Kalkuleerida trassikadude vähendamise saadava efekti ja investeringu tasuvuse suhet. Võimalusel kaaluda trassikadude vähendamist.
5. Mitte tormata kütuse väljavahetamisega. Vaatame, millised on hinnad peale stabiliseerumist. Iga väljavahetamine eeldab investeringuid ja need tõstavad soojusenergia hinda.
6. Ülikiire hinnatõusu mõjude lõppemisel (pakun 1 aasta) tehtud analüüsides põhjal alustada vajaduse jätkumisel vajalikke ümberhüüsi.
7. Mida odavam kütus, seda suuremad on investeringud. Väikese toodangu korral ei pruugi investeringud ja odavkütustega kaasnev tööjõukulu end kunagi ära tasuda.

Püüan teid edaspidigi Leole vahendusel soojamajanduses toimuvaga kursis hoida.

Lembit Kruuse
Suure-Jaani Hooldus OÜ
ja
Olustvere Soojus OÜ
nõukogu liige

Rein Aidak

Suure-Jaani
Vallavolikogu liige,
alalise revisjonikomisjoni
liige

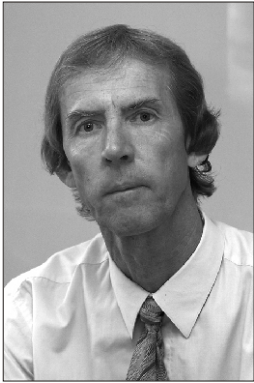

FOTO: Jaanus Siim

Sündisin 4. juunil 1952. aastal Tartus.

Õppinud olen Viljandi 3. 8-klassilises Koolis, Viljandi Internaatkoolis, C. R. Jakobsoni nim. Viljandi 1. Keskkoolis ja Suure-Jaani Keskkoolis.

1979. aastal lõpetasin kaugõppe teel Tartu Riikliku Ülikooli ajaloolase, ajaloo- ja ühiskonnaõpetuse õpetaja kvalifikatsiooniga.

Töötanud olen kolhoosis "Kindel Tee" ning pärast sõjaväeteenistust alates 1973. aastast õpetajana Sürgavere Põhikoolis.

Olen abielus ning mul on tütar ja kaks poega. Kaks last on täiskasvanud. Kõik jätkavad õpinguid erinevates koolides.

Töö õpetajana ei jäta eriti palju vaba aega. Siiski püüan paaril korral nädalas käia võrkpalli mängimas. Täidan ka majavanema ülesandeid. Loen populaarteaduslikku kirjandust. Hoian end kursis sise- ja välispoliitiliste sündmustega.

Olite endise Suure-Jaani valla volikogu liige. Mitme volikogu töös olete siiani osalenud?

Olen valitud volikogu koosseisu teist korda.

2002. aastal volikokku kan-

dideerides oli Teil 42 toetajat, sel korral 24. Kuhu toetajate hääled kadusid?

Üldiselt said enamusi kandidaate sel korral vähem hääli kui 2002. aastal. Väiksem oli ka valimisaktiivsus. Olen saanud häälte arvuga rahul.

Kas teate kes on Teie valijad?

Minu valijateks olid Sürgavere elanikud.

Kandideerisite volikokku valimisliidu Koduvald nimekirjas. Millise erakonna nimekirjast oleksid valijad Teid kõige tõenäolisemalt leidnud, juhul kui plaanitav seadusemuudatus oleks jõustunud ja valimisliidud ei oleks saanud kohalike volikogude valimisel osaleda?

Sellisel juhul ei oleks ma tõenäoliselt kandideerinud.

Seekord toimusid valimised ringkonniti. Millised on Teie piirkonna huvid?

Põhiliseks huviks on Sürgavere piirkonna edasine jätkuv areng. Lõpetamist vajab spordihoonde ehitus, renoveerimist kultuurimaja, kor-

rastamist teed ja tänavad jne.

Kas olete volikogu tööga rahul?

Olen rahul, sest volikogu töö on olnud asjalik ja konstrukttiivne.

Kuidas on siiani töötanud revisjonikomisjon? Mis on komisjoni töös rohkem huvi pakkunud või probleeme tekitanud?

Komisjon on vaadanud läbi ühinenud omavalitsuste aastaruanded. Kuna ühisvald on tegutsenud veidi üle poole aasta, siis on meie töö alles ees.

Milliste probleemidega tegelemine ja nende lahendamine Teile endale kõige rohkem huvi pakub?

Need on probleemid, mille lahendamine parandab mingi antud piirkonna elanike eluolu.

Milline valdkond vajab valdas kõige rohkem muutuseid ja milliseid?

Praegu on vaja anda aega, et ühinenud omavalitsuste liitumisel tekkinud Suure-Jaani vald toimiks ka reaalselt ühi-

se vallana. Kindlasti on lahendamist vajavaid probleeme paljudes valdkondades. Näiteks tänavusel kuumal suvel torkab silma, kui palju on meie vallas tolmuseid ning halvas korras teelõike. Samuti teevad inimestele muret elamute kütmisega seotud probleemid.

Millisena näete valda nelja aasta pärast? Mis on muutunud? Mis on samaks jäänud?

Usun, et nelja aastaga on enamusi arengukavades ettenähtut realiseeritud. Elu läheb edasi. Samas süveneb vallas vaba tööjõu defitsiit. Ettevõtjad peaksid tegema kõik selleks, et maksta tööliste konkurentsivõimelist palka ning parandada töötinimisi. Koolides vähenev õpilaste arv paneb mõtlema koolivõrgu korrastamise üle.

Tahate veel midagi lisada?

Soovin Suure-Jaani valla elanikele ilusat suve jätku ning volikogule ja vallavalitsusele jõudu eesseisvate probleemide lahendamiseks.

Romeo Mukk

Suure-Jaani
Vallavolikogu liige

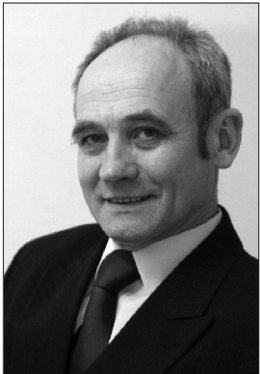

FOTO: Jaanus Siim

Minu esimeses dokumendis seisab kirjas, et olen sündinud 3. jaanuaril 1948. aastal Tartus. Vanemad kolisid Viljandimaale kui olin saamas 6-aastaseks. Olin vaid üheksane, kui isa suri ning minu õlule jäid kõik kodused "meestetööd", mis omakorda oli hea algus oma eluga hiljem toime tulla.

1964. aastal lõpetasin tollase Viljandi IV 8-klassilise kooli ning asusin seejärel õppima Tihemetsa Põllumajanduse Mehhhaniseerimise erialale.

1967. aastal kutsuti mind Nõukogude armeesse. Tehnikumi lõpetasin 1970. Olen töötanud mitmes asutuses Viljandi- ja Tartumaal keskastmejuhina. Viimane töökoht oli Aimla metskonnas. 1990. aastast olen FIE-talupidaja.

Olen abielus. Perre on sündinud tütar ja poeg, kes mõlemad on juba täisealised. Tütar Lagle on õppinud hotellimajandust. Nüüd on tal oma pere ning praegu on ta pisipojaga kodus. Poeg Lauri

on jõudnud Eesti Maaülikooli III kursusele. Abikaasa Urve on saksa keele õpetaja ja õppealajuhataja Raudna Põhikoolis.

Hobideks pean küllaliikumise edendamist, grillimist, teatrit, tantsimist ning ka poliitikat olemist.

Kas olete ka enne volikogu liige olnud? Mitme volikogu töös olete osalenud?

Olin Olustvere Vallavolikogus kaks viimast koosseisu. Seega on Suure-Jaani Vallavolikogu kolmas.

Saite valimistel sel korral 43 häält, kolm aastat varem oli Teil 32 toetajat. Oli selline tulemus prognoositav või tuli üllatusena? Mis on selle edu taga? Kui suur võiks see number olla nelja aasta pärast?

Usun, et üks põhjusi oli valdade ühinemine, sest sooviti, et suurvallas oleks ikka ka omakandi inimene rahvaesindajate hulgas. Arvan ka, et just nn kolmandas sektoris tegutsejana oli mul toetajaid ja sooviti, et selle valdkonna esindaja on ka uues omavalitsuses. Arvan, et määravaks said mitte sõnad, vaid teod. Inimeste jaoks on olulised tulemused ja järjepidev tegevus, mitte ainult valimiste eel. Milline võiks see number olla järgmiste valimiste aegu, on raske ennustada, sest siis valitakse esmakordselt suures vallas üldiste nimekirjade alusel. Olen jätkuvalt seda meelt, et küla- ja seltsitegevuses on veel palju arenguruumi ning ideid edasiarendamiseks - oleks vaid toetajaid ja kaasatuliijaid veelgi rohkem. Soovin jätkata sellealast tegevust ning loodan ka toetust nendest piirkondadest, kus olen "ärkamisele" kaasa aidanud.

Kas teate kes on põhiliselt

Teie valijad?

Enamasti siiski oma Kuhjare küla inimesed ja lisaks naaberküladest, keda olen tegemistes toetanud.

Kandideerisite volikokku valimisliidu Olustvere Valla Ühendus nimekirjas. Olete Reformierakonna liige. Miks siis ikkagi valimisliidu nimekirja?

Olustvere Vallavolikogu eelmise koosseisu said ühenduse nimekirja ja sotsiaaldemokraadid. Tegelikult erimeelsusi ei väljendatud ja opositsioon praktiliselt puudus. Kuna koostöö sujus, ei olnud mõtet koostöövaimu lõhkuda ning seepärast mindi välja taas erinevate erakondade toetajate ühise nimekirjaga. Arvan, et väikese valla puhul on see otstarbekas. Järgmistel valimistel võib olukord olla juba tunduvalt erinev.

Millised on Teie valimisringkonna või küla inimeste huvid?

Maal elav inimene soovib stabiilsust ja elukvaliteedi paranemist. Ühelt poolt on see elamisväärtus ja kaunis koduküla, võimalus teha sporti, suhelda teiste inimestega ja saada osa kultuurilise meelelahutusest. Teisalt on oluline, et oleks võimalus elatist teenida, et oleks hea telefoni- ja internetiühendus, turvalisus, tolmuvad teed.

Kas n.ö Reformierakonna poolt vaadatuna tuleks midagi valla juhtimises muuta?

Vald on veel noor ja tundub, et töö sujub. Kui valla arengukava läbib arutelufaasi ning seda hakatakse sihhipäraselt ellu viima, siis usun, et jätkuvad ka positiivsed muutused kogu suure valla arengus. Minu südamelähedane tegevus - küllaliikumine on igata-

hes hoo sisse saanud. Alates jaanuarist on koos käinud mitte üldiselt, vaid juhatus, kuhu ma koos Raul Espenpergi (Sürgavere) ja Heino Poskaga (Kildu) kuulun. Ühise keele leidmine läks sujuvamalt, kui julgesin loota. Alati on olnud kohal ka vallavalitsuse esindaja(d) ning tõstatatud probleemidele on otsitud koos lahendusi. Ma ei näe praegu eriliseks kriitikaks põhjust, sest see peab olema konstrukttiivne, lahendusi pakkuv. Lihtsalt virisemise peale pole mõtet aega kulutada.

Volikogu on töötanud juba üle poole aasta, kas olete tema tööga rahul? Kas endistel omavalitsustel on mõnedes (millistes?) küsimustes olnud eriarvamusi?

Pool aastat on suhteliselt lühike aeg hinnangute andmiseks, kuid esmane mulje koostöövalmidusest on positiivne ning see annab kindlustunde kogu perioodi töös. Suure valla puhul on ka arutlusele tulevate probleemide mõõde suurem. Vaidlusi on olnud, kuid on jõutud kompromissideni. Töötab ju volikogu selle nimel, et elu vallas tervikuna edeneks. Oluline on, et volikogu liige suudaks näha üldist arengut ja otsuste tagajärgi, mitte istuda ainult "oma mätta otsas". Rõhk on koostööl.

Kas osalete mõne alalise komisjoni töös? Milliste probleemide lahendamisega Teile kõige rohkem tegeleda meeldib?

Alalise komisjoni töös ei osale. Samas annab piisavalt koormust töö mittetulundusühenduste ümarlaua juhatuses. Ümarlauda võib pidada ka volikogu nõuandvaks organiks, mis tähendab seda, et

kui on konkreetseid ettepanekuid, siis neid saab esitada nii vallavalitsusele kui volikogule. Tegevuspõld on lai - tegevusi seinast seinast: külade heakord, teed, interneti püsiühenduse laiendamine hajaküladesse, telefonisele levi jpm.

Mis teeb kõige rohkem muret, mis rõõmu?

Vallavolikogu ja -valitsuse osas ma küll praegu muret ei tunne, ikkagi uus algus kõigile. Pigem tunnen rõõmu heast koostööst ümarlauaga. Koondunud inimesed on abivalmis, toetavad, nõuandvad. Loodan siiralt, et nii jääbki ja selline tööstil iseloomustab kogu valla juhtimist - oleme ju vallakodanike poolt valitud ning meie kohustus on nende käekäigu eest hea seista.

Millisena loodate valda nelja aasta pärast? Mis on muutunud, mis samaks jäänud?

Usun, et koostööleppes kirjapandu on jõustunud. Ühiskonna areng on kiire ja me ei tohiks maha jääda. Usun ka, et ühendusteed külade vahel on enamuses tolmuvad, teeäärred võsast puhastatud, külakeskused välja arendatud. Kodanikeühenduste ümarlauast on saanud tõsivõetav partner valla juhtimisel ning üha enam lööb kaasa ka erasektor. Jääda võiks traditsioonid ja ettevõtmised, mis eri paigus on ellu kutsutud, vaja oleks neid vaid uue valla raamidega kohandada ning luua toimiv infovahetuse süsteem.

Soovite veel midagi lisada?

Soovin vallakodanikele ühtset meelt, austust isenda ja kaaskodanike vastu, julgust oma ideid välja öelda ja neid ka ellu viia. Meie endi tahtest ja suhtumisest sõltub kõik

Tääksi küla esimene kokkutulek

Jäagu meile alatiseks alles Järved, jõed ja allikate veed. Siis saaks jääda igavesti kalliks

Kodunurm ja külavaheteed. (E. Veiland)

Nende luuleridadega algab Tääksi küla ajalugu ja tänapäeva tutvustav voldik, mida jagati kõigile 8. juulil Tääksi kooli juurde kogunenud inimestele ja mille koostas Rein Luup. Tema oli ka esimene külavanem, kui külaliikumine 1995. a alguse sai. 1999. a tunnustati küla Eesti Vabariigi paremini heakorrastatud külaks. Tääksis toimuvad traditsiooniliselt veepeod, jaaniõhtud, järvejoosud, kümnevõistlused ja tali-mängud.

Praegune külavanem Eha Naarits koos Rein Luubiga heiskasid Eesti lipu ja esimene Tääksi küla kokkutulek oli alanud.

Tääksi küla asub Tääksi ürgorus, mis oli asustatud juba kauges minevikus. Kirjalikes allikates on Tääksi küla märgitud 1583. aastast Taigisthi nime all. II aastatuhande esimesse poole kuulub Tääksi mägedes asuv maa-alune kalmistu. Arheoloogiliste leidude järgi arvatakse, et tollal paiknes küla piki oja kallast, mis voolab läbi oru ja suubub Tääksi paisjärve. Kauni looduse tõttu on kutsutud Tääksi küla Sakalamaa Sveitsiks.

Esimese Eesti Vabariigi ajal

oli Tääksi valla keskus, vallamaja ehitati 1914. a. Vallamaja ruumides paiknes ka 1300-köiteline raamatukogu. Praegu on maja Tääksi Küla Seltsi omandis. Külamajas avatud näitusel olid välja pandud ajalugu tutvustav stend ja külaelanike näputööd. Keda Tääksi ajalugu rohkem huvitab, saab tutvuda sellega kooli kodulehel (www.taaksi.vil.ee). Esimeses toas püüdis pilke koolilaste tehtud külaloomaline piltvaip-mäng, mille kõrval rippuv täring paelus eriti laste tähelepanu.

Huviga vaadati küla tutvustavat videofilmi ja fotolbumit kõigi külas asuvate talude ja elanike piltidega.

Uudistajaid jätkus Tääksi õpperaja stendi juurde, mis on põhiliselt valminud kooliõpilaste kätetööna kunstiõpetaja juhendamisel. Üks proua otsis küla kõige kõrge- mäge, kust ta lapsepõlves suuskadel alla kihutas, aga seda ei olegi enam olemas - mitmest mäest on saanud liiva- ja kruusakarjäärid. Stendil ilutseb ka Paksu Suurkivi nimeline rändrahn, millel kõrgust 3 m ja ümbermõõtu 12,4 m. Kivi kõrvale on joonistatud kurat ja ingel. Legend räägib: vanasti olevat Paksu talus, mille lähedal asub kivi, pulmi peetud. Vanapagan, kes jäeti pulma kutsumata, vihastas sellest ning töötas kätte tasuda. Pistnud siis kae tasku ja leidnud seal kivi, millega kavatses pulmamaja puruks visata. Kivi oli aga maja juurde maha kukkunud. Vanapagan taht-

nud siis kivi maja peale veeretada, kuid kohale rutanud ingel pannud jala kivile ette ja Vanapagan polnud enam jõudnud kivi liigutada. Inglise jalajälg jäigi kivile ja on tänapäevalgi veel hästi nähtav. Soovijatele jagati kaks aastat tagasi valminud õpperaja voldikut, õpperada ise tugineb suures osas kadunud bioloogiaõpetaja Eina Luubi koostatud materjalidele. Fotol näitab tema pojale Rein Luubile skeemil oma talu asukohta (endine Pori kõrts) Tääksi küla Seltsi juhatuses esimees Mari Kõuts.

Müts maha kõigi külaelanike ees, kes aitasid külapäeva läbi viia - nimede loetelu läheks väga pikale. Ainult ühistööna saabki nii suurepärase tulemus sündida. Eeskava ettevalmistamise eest tänusõnad õpetajatele. Suurepärase luulekava ja lauludega esinesid Tääksi küla lapsed, kitarril saatis neid direktor Jaan Hansen.

Suure lusti ja rõõmuga mängisid lapsed maha näitemängu, mille peategelased olid pärit "Kalevipojast", tegevus oli aga toodud tänapäeva. Lõppes see lugu õnnelikult: Kalevipoeg kosis Saarepiiga naiseks, pulmakutse saadeti ka Lindale, kes oli Soome turstile mehele läinud ja isikliku helikopteriga pulma saabuma pidi. Kalevipoeg võitleb vaenlastega, kätke tagant õpetab siil: "Ikka serviti, serviti!"

Siis ühendati käed - ühises tantsuringis lauldi ja tantsiti. Külalistele mängis polkaskid ja valsse Jaan Golding, sekka

pajatades mõne anekdoodi. Silmaailu pakkus Tallinna Kuristikuristikumina tantsutrupp, kes juba teist aastat on suviti laagris Tääksi kooli juures.

Lastele korraldati mitmeid osavusmänge, mille hulgas olid täpsusvisked lõngake- raga.

Päev lõppes ühise koogisõ- misega. Ei raatsitud veel koju minna, istuti kooli ees varjuliste pärnade all poiste tööõpetuse tunnis valminud pinkidel ja nenditi selle puude- ringi erilisel head aurat. Veel viimased meenutused, vestlusringis olid kooli kunagised õpetajad Asta Esku, Leili Ritsen, Urve Velbaum ja praegune kooli raudvara Helve Käär. Seisti aga tamme kõr-

val, mis on istutatud praeguse koolimaja avamise puhul 1931. aastal.

Külapäeva jäävad hea sõnaga meenutama kõik osavõtjad, kes võtsid vaevaks nii kuumal ilmaga kodust välja tulla. Tulijaid oli lähedalt ja kaugelt, vanu ja noori. Umbes 150 osavõtja hulgas oli kõige vanem üle 80 ja kõige noorem aastane.

Ehk loevad seda artiklit Tääksi külaga seotud inimesed, kes ei saanud seekord tulla, aga kelles tekkis huvi - kohtumiseni järgmistel külapäevadel!

Tääksi Esimesed külapäevad said teoks tänu Kohaliku Omaalgatuse Programmi toetusele.

Tiiu Ehrenpreis

Tääksi õpperaja stendil näitab Rein Luubile oma talu asukohta Tääksi küla Seltsi juhatuses esimees Mari Kõuts. FOTO: Erakogust

Üheks päevaks mõisaprouadeks ja -härradeks

Pühapäeval, 2. juulil pani Olustvere rahvas üheteistkümne korda uhked rii- ded selga, et end lossipargis lustides pisutki rohkem mõisa- aegades tunda. Segakoori Lehola korraldusel toimus XI pargipidu.

Ajastu hõngu lisas sel aastal Suure-Jaani Puhkpill, kes lossi rõdul mitmel korral meeleolukat muusikat mängis. Iga korraga lisandub ka stiilselt riietuvaid või vähe-

malt kübarat kandvaid pidulisi. Päev algas ringkäiguga, millele järgnesid esinemised. Laulsid laululapsed, ansambel Metsalilled ja muidugi ka segakoor Lehola ise; tantsisid Olustvere memmed, Olustvere naisrahvatantsurühm ja külalised - Röntyskä.

Olustvere lossi ja siinsete krahvide Fersenite eluga sai läbi legendide ja lugude tutvuda Ugala näitlejate etenduses Legend Fersenitest. Tun-

Pargipeo korraldaja - Leola koor. Dirigeerib Agnes Kurg

Klouni juures said väikesed pidulised ka omavahel mõõtu võtta

tud lood armastuse tammest, krahvi allikast ja muust olid toredaks kaheinimesetükiks põimitud. Mängisid Vilma Luik ja Aarne Soro. Oli äratundmisrõõmu, aga ka vähem tuntud fakte ja lugusid.

Olustvere Maanaiste Selts korraldas õnneloo ja lapsed said ponil hobusega sõita. Hiljem said lapsed veel klouni seltsis lustida ja tema korraldatud võistlustel üksiteiselt mõõtu võtta.

Traditsiooniliselt toimus ka

oksjon, kust võis lunastada maaleiba, tordi, saunaviha, Olustvere Maanaiste seltsimaja kasutusõiguse üheks õhtuks ja muudki huvitavat.

Päikseline suvapäev soosis igati pargimurul koha leidnud piknikulisi ja muidu lustijaid ning muidugi ka esinejaid. Pargipidu on tore meeleolukas ajaloo- ja looduse päev alavirahvale, aga ka kaugemat tulnud külalistele.

Leili Kuusk

Kuidas Tääksi lapsed Lilli kollitrallil käisid

Algas see sellest, et Lilli "Sookolli kooli" juhataja Ly Laanemets kutsus meid osalema Lilli kollitrallil. Kavas olid võistlused lindude ja linnulaulu tundmises, jõe ületamises köit mööda, täpsusviskamises ja kanuusoõidus. Eelmisel aastal olevat osalejad ka kollide moodi välja näinud. Sel aastal ei nõutud kollikostüümi, aga pidi end tutvustama mulgi keeles. Joonistasime Tääksi külast ja järvest suure pildi ja tegime jutu juurde. Mulgi keelde pani meie jutu Mulgimaalt pärit õpetaja Sirje. Meie jutt algas nii: "Kost latse tulevää? Kun kuulikott sellän, siis kuulist...." Otsisime mulgi aabitsast naljajutukese puude kohta. Ette rutates peab ütleva, et üriile meeldis meie ettekanne kõige rohkem, ürii esinaine Alli Laande kinkis meile Anu Tauli plaadi "Engi aig".

Linnulaulu võistlus nägi välja nii, et linnulaul tuli plaadi pealt ja võistlejad pidid valima linnunimede hulgast õige. Olav Renno kommenteeris igat vastust ja tutvustas lähemalt iga linnu eluviisi. Pärast metsvindi laulu lisas

Renno, et see linn on ilmselt pärit Põhja-Eestist, ta ei oska öelda lõppu pirrutikk. Kohe kostus puu otsast kohaliku metsvindi laul: "Siit-siit metsast ei tohi võtta mitte üks pirrutikk!"

Kokku osales peale meie kolm võistkonda: kaks Abjast ja üks Riidajast. Võistlus oli väga tasavägine - kokkuvõttes võitis Tääksi võistkond 1 punktiga, preemiaks saame sügisel minna mõnda RMK loodusmajja, valisime Pähni loodusmajja, seal me pole veel käinud.

Tagasiteel laste säravaid silmi nähes polnudki vaja küsida, kas meeldis. Eriti tore oli see, et kõik osalejad said pärast võistluste lõppu proovida köielkõndimist ja kanuusoitu. Mitmed olid meisterdanud omale vilepilli või hundinuia lehtedest patsi.

Aitäh Lilli rahvale kutsu-mast, tänu kokkadele maitsva supi ja pannkookide eest! Mälestuseks jäi igapähele Navi talust pärit poeedi Jaak Kõdari luuleraamat, mille lubasate illustatsioonide autoriteks on koolilapsed.

Tiiu Ehrenpreis

FOTO: Erakogust

Alljärgnev annab väikese ülevaate projektidest, mis on leidnud toetust ja mille eesmärgiks on meie valla noorte elu veelgi mitmekesisemaks, huvitavamaks ja köitvamaks muuta. Kõik noored, kes soovivad vaba aega sisukalt ja arendavalt veeta - olge aktiivsed ja kasutage pakutud võimalusi, need on mõeldud teile!

"Avatud noortekeskus kui varaait"

2006. aasta kevadel algatas Haridus-ja Teadusministeeriumi noorteosakond konkursi "Noortekeskus kui Varaait", mille eesmärgiks oli Eesti avatud noortekeskuste arendamine ja noortele suunatud tegevusvõimaluste mitmekesistamine. Konkursil sooviti toetada umbes 20 noortekeskust üle Eesti, soovitatavalt igast maakonnast ühte taotlejat. Maksimaalne toetussumma oli 100 000 krooni.

Ka Suure-Jaani Noortekeskus otsustas konkursist osa võtta ning kirjutas väga mitmekesise projekti, milles taotles nii spordi- ja matkavarustust, helitehnikat, õppevahendeid, suuri lauamänge kui ka liikluskasvatusega seotud vahendeid. Suureks rõõmuks ja üllatuseks oli positiivne vastus ning meie projekti toetati 100%. Projekti võit annab nüüd suuremad võimalused muuta noortekeskuse tegevus atraktiivsemaks ning põnevaks. Suure-Jaani "Varaait" laenuab vahendeid tasuta ka teistele noorsootöö tegijatele, kui vahendeid kasutatakse mitte-äri-elistel eesmärkidel.

Projekti kuulutas välja Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus, toetajateks olid HTMi Noorteosakond ja Hartsartmängumaksu Nõukogu.

Suure-Jaani valla noorteprojektid

"Elu nagu muinasjutus"

Suure-Jaani Noortekeskus võttis osa ka Viljandi Maavalitsuse poolt välja kuulutatud projektikonkursist, mis oli mõeldud avatud noortekeskustes läbiviidavate projektide toetamiseks. Suure-Jaani Noortekeskuse projekt "Elu nagu muinasjutus" on mõeldud kõigile 7-16aastastele meisterdamis- ja kunstihuvilistele lastele. Projekti raames hakkab noortekeskuses alates septembrikuust tegutsema 2 avatud ringi. 7-12aastastele tüdrukutele on mõeldud nukuteatring, kus meisterdatakse kõik teatriks vajalik ise valmis. Kes meisterdamisest ja näitemängust huvitatud pole, saab osa võtta kunstiringist, mis on mõeldud 7-16aastastele poistele ja tüdrukutele. Ringitegevus on kõigile vastava sihtgrupi lastele tasuta. Ka see projekt sai komisjoni poolt positiivse hinnangu ning seda toetati sajaprotsendiliselt.

"Kultuur „Urgu”"

Ka Sürgavere avatud noortekeskus osales samal Viljandi Maavalitsuse projektikonkursil ning samuti edukalt. Sürgavere noortekeskuse projekt tunnustati esitatud projektidest kõige paremaks ning taotlus otsustati rahastada sajaprotsendiliselt. Projekti peaesmärgiks on Sürgavere Noortekeskust külastavate noorte kaasamine kohaliku kultuuri edendamisse ning noorte teadlikkuse suurendamine kunstija kultuurivaldkonnast ning projektiviisilisest tegevusest, samuti eneseväljendusoskuse ja esinemisjulguse arendamine. Augustisse on pla-

neeritud kahepäevane ekskursioon. Seetümalale ja Petserisse, tutvumine kohaliku kultuurilooga ning erinevate vaatamisväärsuste külastamine. Septembrikuu jooksul käivituvad projekti juhtimise koolitus ja draamakoolitus. Kuna kogu ühistegevus ja ürituste planeerimine niifinantsiliselt kui korraldusliku poole pealt on vägagi projektipõhine, vajavad noored oskusi, teadmisi ja julgust projektiviisiliseks tegevuseks. Oskus arendada oma idee konkreetse projektitaotluse formuleerimise, koostada tegevusplaan ning juhtida projekte loovad eelduse jõuda jätkusuutlike projektide väljapakumiseni noorte endi poolt. Koolituse põhimõte on õppimine tegevuse kaudu. Rakendatakse erinevaid rühmatöömeetodeid nagu diskussioonid, ajurünnakud, mõistete kaardistamine, visualiseerimisevõtted, suhtlus- ja rollimängud, planeerimismaat-

riks. Koolitus aitab noortel seada eesmärgid ja leida võimalusi eesmärkide elluviimiseks. Draamakoolitus aitab jõuda selge eneseväljenduseni ning julgustab noori enesekindlalt tegutsema, see on väga tähtis, kuna tihti jääb noortel just keha eneseväljendus- ja esinemisoskuse tõttu hea idee realiseerimata ja ellu viimata. Lisaks pingelisele koolitusprogrammile toimuvad külastused teatrisse ja Tallinnasse Kumu'sse. Kord nädalas hakkavad toimuma ka peotantsutunnid, kus õpetatakse algajatele mõeldud kursuse raames põhisamme, mille oskamine on tulevaste ürituste heaks kordaminekuks hädavajalik. Projekti kolmanda etapi jooksul toimub omandatud teadmiste rakendamine.

Järg leheküljel 6

Balti Bagi meistrivõistluste III etapp

FOTO: Jaanus Siim

Tääksi krossirajal toimus 16. juulil Balti Bagi meistrivõistluste III etapp.

Vabandame pealtvaatajate ees pikaks veninud päeva pärast. Palume mõistvat suhtumist, kuna pikalt olid kuivad ilmad ja seepärast vajab rada sõitjate ohutu vaatevälja tagamiseks pidevat kastmist. Võistlus on esmajärgus siiski mõeldud sõitjatele, seepärast oli mõnigi paus vajalik katkiste bagide parandamiseks - kõik sõitjad tulid kohale sooviga finaalis osaleda ja punkte saada.

Võistlustele oli tulnud kokku 7 bagisõitjat - 5 Lätist ja 2 Eestist. Peale rajaga tutvumist sõideti välja kvalifikatsiooniajad. Parima ringiaja omanik oli Siim Kaur - 41,9. Esimest poolfinaali Siim kahjuks sõideti välja kvalifikatsiooniajad. Parima ringiaja omanik oli Siim Kaur - 41,9. Esimest poolfinaali võidu võttis lätlane Janis Boks.

Teises poolfinaalis oli rajal üks bag vähem, kokku siis 6. Päev oli lõppenud Armands Hofhelds'sile. Teises poolfinaalis lõpetas kõik 6 ringi

vaid kolm bagi ja esimesena ületas finišijoone Siim Kaur. Peale autode parandamist õnnestus finaalsiks rajale saada 6 bagi. Kahjuks oli õnne kõik 8 ringi ära sõita vaid kolmel. Esikoht Oskars Justaments (6:00,1), teine Aivo Allik (6:06,7), kolmas Guntis Klavins (6:19,9), neljas Janis Boks, viies Valters Ziverts, kuues Siim Kaur ja seitsmes Armands Hofhelds (finaalis ei startinud).

Kohale olid kutsutud ka kõik hobibagi ehitajad, kuid kahjuks tuli vaid üks hobibagi, mille juba demonstreesioonidul rihma purunemise tõttu mootor purunes ja keegi teine seda proovida ei saanudki.

Plaanis on teha veel bagipäevi, kus võivad kõik omatehtud "bagidega" rada proovida. 30. septembril on viimane Balti Bagi etapp. Kellel midagi kuurinurgas on, võtku ühendust!

www.taaksikross.com

Marko Kivisild

Suure-Jaani valla noorteprojektid

Algus leheküljel 5

Koolituse läbinud noored jaotatakse gruppidesse ning iga grupil tuleb koostada projekt, mis hiljem koos teistega läbi mängitakse.

„Väärivad võimalused kõigile“

Antud projektitaotlus rahastati Hasartmängumaksu

Nõukogu poolt. Projekti eesmärgiks oli leida toetust rannavolleplatside rajamiseks Suure-Jaani ja Vastemõisa. Suure-Jaani järve ääres korraldatakse projekti käigus vana volleplats ja rajatakse selle kõrvale teine rannavolleväljak ning Vastemõisa tehisjärve äärde rajatakse samuti rannavolleplats. Väljakute valmimise järel on Suure-Jaani valla territooriumil 11 rannavolleplatsi, nii et mängimisvõimalusi peaks jätkuma, küllap jätkub ka väljakute tarvis aktiivseid mängijaid.

„Noortekeskus kui unistuste maailm“

Suure-Jaani Noortekeskuses plaanitavast oli juba eespool juttu, projekti „Noortekeskus kui unistuste maailm“ eesmärgiks on kujundada valla suurim noortekeskus just noorte endi soovidele ja unistustele vastavaks ning anda sealjuures tegutsemisvõimalusi võimalikult paljudele noortele. Projekti käigus rajatakse vastavalt planeeritud suur muruväljak noortekeskuse hoonet ümbritsevale

maale. Noortekeskust ümbritsev territoorium puhastatakse võsast, selles osas on hea algus tehtud juba töölaagri noorte poolt Rääka Puukooli töökate meeste abiga. Käed on külge löönud ka paintballiklubi OZK noored, kes korraldavad platsi suurusega 25X50 meetrit stationaarse sportpaintballi raja tarbeks. Noortekeskuse territooriumi korraldamine ja muutmine tõeliseks unistuste noortemaailmaks (planeeritud on erinevate mänguväljakute, pikniku paiga ja mõnusa ajaveetmiskoha raja-

mine) on kahtlemata pikaajaline ja üsna keeruline ettevõtmine, aga hea algus on juba tehtud. Positiivne vastus on tulnud Hasartmängumaksu Nõukogult, kes seda projekti toetada otsustas ning õige pea peaks selguma ka Hansapanga projektikonkursi „Tähed särama“ tulemused, mille esimesse taotlusvooru on projekt „Noortekeskus kui unistuste maailm“ samuti esitatud. Loodetavasti on Suure-Jaani valla noorte unistused määratud täituma.

Mati Adamson

Kuumad suvetervitused laagritest

Juuni- ja juulikuine tõeliselt kuum suvi hakkab pisitasa samme sügisesse seadma. Noorsootöötajate jaoks pole suvekuud puhkuseks, tegu on palava ja pingelise tööajaga. Et valla lastel ja noortel oleks suvest toredaid mälestusi kaasa võtta, selleks on mõeldud suvelaagrite ja -ürituste programm, seekord juba kuudat suve järjest. Kõigest toimuvast küll kirjutada ei jõua, aga küllap on tegemisrõõm, ühine osalemiskogemus ja kaasalõõmisvõimalus meelde jäävaks kõi-

rasid voli kogu esimehe Arnold Pastaku juhtimisel Ain Olesk ning Leopold Viigand. Noored olid aga ikkagi paremad - lõpptulemuseks jäi 4:3. Tuli tunnistada, et jalgpallikooli toetamine on tore päevani, kui tuleb endal nende poiste vastu mängida ja kaotusekibedust taluda. Kaotus aga ei pannud meelt heitma - volikogulased otsustasid treeningutega varem alustada, et järgmisel aastal samal ajal võiks röömustada võidu üle.

Laagrilised Johann Köleri hauda korrastamas

Kanuumatk

gile asjassepühendatuile. Et iga lapse ja noore jaoks oleks suveprogrammis osalemine positiivne, selleks on vaja väga-väga paljude heade abiliste tööd, toetavaid ja mõistvaid lapsevanemaid, heatahtlikke sponsoreid, lastega arvestavaid tööandjaid ja täiskasvanuid, kes suudavad maailma laste silme läbi näha. Ühiselt seatud eesmärgi nimel pingutades on põhjust ka hiljem tehtu üle rõõmu tunda.

Suve avalöök toimus juba teist korda lastekaitsepäeval, 1. juunil. Vihma tõttu tuli jalgpallimatš noorte 16-liikmelise võistkonna ja Suure-Jaani vallavolikogu liikmete vahel pidada Sürgavere spordihoones. Tuline jalgpallilahing oli väga tasavägine, sest volikogu liikmed tõestasid kõigile, et lisaks headele otustele volikogus ollakse ka tublis sportlikus vormis. Uskumatuid tõrjeid tegi väravas Andrus Keerd, rinnakul sä-

7-11-aastastele lastele korraldati juunis kaks puhke-laagrit Vanaõue puhkebaasis. 66 last said osaleda programmis, mis sisaldas kanuumatka, köieronimist, maastiku- ja seiklusmänge, esmabi kursust, politsiepäeva Lõvi Leoga, päevast lustimist Tembu-Vembumaal, sportmänge, laulu, tantsu ja veel palju muud. Mitmekeelne laagriprogramm sai teoks tänu headele toetajatele Eesti Punasest Ristist, firmast LX Motors ja Rootsi Ullvila koolist, eriline tänu kuulub muidugi Vanaõue puhkebaasi lastesõbralikule kollektiivile. Aitäh laagriülem Marlen Silmale ja kasvatajatele Kätlin Kingule, Krista Kaldale ja Aino Viinapuule.

21. juunil osaleti töösuve avalöögil Viljandis. Meie valla töömalevlased pidutsesid noortebändide saatel ja nautisid Inese esinemist ning

valmistasid vaimu töölaagri tarvis. Kaks juulinädalat möödus 54 noorel töö tähe all, tegutses 5 erinevas rühmas. Tehti heakorratoid, korraldati Mart Saare ja Johann Köleri hauad Suure-Jaani kalmistul, hoolitseti spordiobjektide ja Suure-Jaani noortekeskuse ümbruse eest, rohi tikuid, laoti puid. Noored töötasid usinalt ning küllap jääd ka teenistusega rahule. 8.-9. augustil osalevad meie töömalevlased Viljandi maakonna töölaagrite kokkutulekul Ulgel. Kui vanasõna ütleb, et enne töö ja pärast löbu, siis meie noored peaks eriti õnnelikud olema pidu enne ja laager lõpetuseks, tõsisest tööst rääkimata.

Jalgpallilaager tõi sel aastal kokku 28 väikest jalgpallihuvilist ja sellise osalejate arvu üle võib tööpoolest rõõmu tunda. Nädal aega tõsiseid

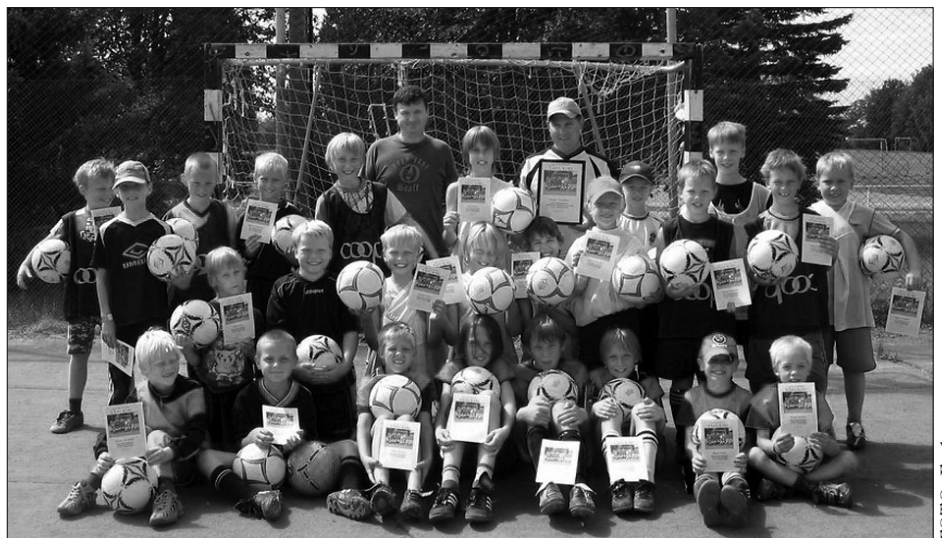
treeninguid Sergei Vassiljevi juhendamisel lisasid mänguoskusi ning andsid võimaluse nii võidurõõmu tunda kui ka kaotamise kunsti õppida. Väga tublid olid kõik laagris osalenud poisid. Lisaks kahele treeningule päevas käidi ka bowlingut mängimas, lustiti Tembu-Vembumaal, ujuti ning veedeti lõbusalt aega Suure-Jaani noortekeskuses. Et viimasel laagripäeval sai iga poiss kingiks jalgpalli, võib loota, et ka valla noortekoondise read täienevad.

Äsja lõppenud korvpallilaager paistis samuti silma suure osalejate arvuga. 31 korvpallihuvilist, sealhulgas 10 tüdrukut, oli nii suur seltskond, et lisaks Sürgavere Spordihoonele tuli treeninguteks kasutada ka Tääksi võimlat. Korvpallikooli suvelaagri treeninguid viisid läbi Eero Metsvahi, Vello Rits ja Mart Saar. Kolmandal laagri-

päeval lisas elevust tuntud korvpallur Rauno Pehka osalemine. Ühne treening oma ala tõelise meistriga lisas indu ilmselt kõigile noortele. Treeningutel paranes füüsiline vorm ja karustus vaime. Võisteldi korvpalli ABCs, noolemängus ja sopsus, viktoriinis ja vesistes mängudeski. Adrenaliini hoidis kõrgel kiiking ja muidugi Otepää kõrgseiklusradade läbimine. Laagri lõpetamisel sai iga osaleja kingiks korvpallikooli logoga särki.

Lisaks neile laagritele on olnud veel mitmeid toredaid üritusi - „Ohutsoon 2006“, kitarrilaager ja „Järverock“, Suure-Jaani Muusikafestival, valla I laulu- ja tantsupidu, rannavolle- ja tänavakorvpallietapid. Tegus suvi on olnud piirkonna noorkotkastel ja kodutütardel. Käidud on kodust kaugelmalgi. Suvi pole aga õnneks veel läbi!

Mati Adamson

Jalgpallilaagri lõpus kingiti kõigile pall

Mis on Suure-Jaani paisjärvel tulekul

MTÜ Kalastusklubi Suure-Jaani Säga organiseerib Suure-Jaani paisjärvel nelja kalapüügi- ja võistlust. 2006. aastal on toimunud Vastlaahven 2006 ja Spinningupüügi- võistlus. Tulekul on Suur Võistuõngitsemine 5. augustil ja Lehola-Lembitu mängude kalapüügi- ja võistlus 9. septembril 2006. aastal.

MTÜ Kalastusklubi Suure-Jaani Säga taotles 2006. aasta keskkonnaprogrammi projekti kaudu raha Suure-Jaani paisjärve uuringuteks. Projekt kannab nime „Suure-Jaani paisjärve kalanduslik analüüs ja soovituselised tegevusteks”. Projekti kirjutasime selleks, et saada teada, mis järves toimub.

Uuringuid viib läbi Eesti Maaülikooli Põllumajandus- ja Keskkonnainstituudi Linnoloogiakeskus. Tööd on planeeritud läbi viia augustist kuni oktoobriku lõpuni. Kalandusuuringud tehakse augusti-septembris. Vetikate ja zooplanktoni uuringud tehakse augustis, zoobentose uuringud septembris.

Keskkonnainvesteeringute Keskuse (KIK) nõukogu otsustas oma koosolekul 28.06.2006 toetada MTÜ Kalastusklubi Suure-Jaani Säga taotlust. 45 000 krooni suuruses summas. Suure-Jaani vallavalitsus toetab projekti 5 000 krooniga. Projekti kogumaksumus on 50 000 krooni.

Eesti Maaülikooli Põllumajandus- ja Keskkonnainstituudi Linnoloogiakeskuse vanemteaduri Arvo Tuvikesega on kokkulepe, et sama projekti raames külastab 30 liikmeline Suure-Jaani Gümnaasiumi laste grupp järve muuseumi Rannu vallas Tartumaal.

Heino Johanson

MTÜ Kalastusklubi Suure-Jaani Säga juhatuse liige

Suure-Jaani pensionärid korraldasid ekskursiooni Valga- ja Võrumaale. Käidi Otepää linnamäel, Urvaste kirikus, Mõniste muuseumis, Karula Rahvuspargis ja Valga linnas, lisaks vaadati kümnekroniselt tuttavaks saanud Tamme-Lauri tamme ja Taagepera lossi.

Urvaste kirikus kohtus reisiseltskond ka sealse kiriku õpetajaga ning uudistas vendade Kriisade orelit - samasugune on ka Suure-Jaani kirikus, kuigi siin on orel kaetud kauni barokkstiilis prospektiga.

FOTOD: Leili Kuusk

OMA-LOOMINGUT

Jalg kastemärjal rohu

Tärgavad lilled hommiku eel kasteses rohus ja aiamaateel.

Jalg kastemärjal rohu on ootamas retk. Õhus on tunda nüüd Kevade hetk.

Rännakuteel ma kohtasin teda. Taas Kevade helk võitmas mu südant.

Stevely Soomets
Olustvere Põhikool

Silmad sulen

sel kaunil tunnil meeled avali kõik on valla. Ööhõlmas Su juurde taas tulen nii piibelehtede õitelumes.

04.06.2006

Elle Todoruk

Lehola-Lembitu mängude juhend 2006

I EESMÄRK

1. Jätkata Lehola-Lembitu mängude traditsiooni.
2. Populariseerida sportlikke eluviise Suure-Jaani valla elanike seas.
3. Selgitada välja paremad individuaalselt ja võistkondlikult mängude kavasoolevatel aladel.
4. Selgitada välja paremad külade esindused Lehola-Lembitu mängude üldkokkuvõttes.

II ETTEVALMISTAMINE JA LÄBIVIIMINE

Lehola-Lembitu mängud viib läbi Suure-Jaani vallavalitsuse poolt kinnitatud kohtunikekogu.

III VÕISTLUSALAD, VÕISTKONDADE SUURUSED JA ARVESSE MINEVATE ALADE ARV

1. MALE
Võistkond piiramata, arvesse 1 N + 1 M
2. KABE
Võistkond piiramata, arvesse 1 N + 1 M
3. LAUATENNIS
Võistkond piiramata, arvesse 1 N + 1 M
4. RANNAVOLLE NAISTELE
Võistkonnas 2
5. RANNAVOLLE MEESTELE
Võistkonnas 2
6. TÄNAVAKORVPALL MEESTELE
Võistkonnas 3 + 1 varu
7. SAALJALGPALL MEESTELE
Võistkonnas 5 + 1 varu
8. KALAPÜÜK
Võistkond piiramata, arvesse 1 N + 1 M
9. ÕHUPÜSSIST LASKMINE
Võistkond piiramata, arvesse 1 N + 1 M
10. JALGRATTA MAASTIKUSÕIT
Võistkond piiramata, arvesse 1 N + 1 M
11. VÕRKPALL NAISTELE

Võistkonnas 4, väljakul 3 mängijat
12. VÕRKPALL MEESTELE
Võistkonnas 8
IV OSAVÕTJAD

Mängudest võivad osa võtta kõik Suure-Jaani vallas alaliselt elavad kodanikud, nende lapsed ning täiskasvanud, kellel vähemalt üks vanematest elab valla territooriumil.

Küla võib mängudel osaleda piiramatu arvu võistlejate ja võistkondadega.

Iga võistleja vastutab oma tervisliku seisundi eest ise.

V MÄNGUDE ÜLDARVESTUS SUURED KÜLAD

elanike arvuga 201 ja rohkem (Olustvere alevik - 513; Koidama - 219; Metsküla - 222; Reegoldi - 251; Sürgavere - 440; Vastemõisa - 445; Ülde - 215; Suure-Jaani põhjapiirkond ja Suure-Jaani lõuna-piirkond)
VÄIKESED KÜLAD

Elanike arvuga kuni 200. Väikesed omavahel piirnevad külad võivad liituda ja moodustada ühisvõistkonna nii, et liitumise tulemusena ei moodustuks üle 200 inimesega piirkonda. Tekkinud ühisvõistkond eksisteerib kogu mängude aja kõikidel võistlusaladel. Mängude kestel võistkonna vahetamine ei ole lubatud.

Mängude üldarvestusse läheb igal külal 12 alast 8 paremat tulemust.

Igal võistlusalal saab võitja võistkond kummaski grupis 33 p, II koht 31 p, III koht 29 p, 4. koht 27 p, 5. koht 26 p, jne. Mitme võistkonnaga esinemise puhul läheb arvesse paremini esinenud võistkond ja mitte arvesse läinud võistkond hoiab punktid kinni.

VI AEG JA KOHT

1. MALE

18. novembril kell 10 Kildu Põhikoolis

2. KABE

9. detsember kell 10 Suure-Jaani vallavalitsuse saalis

3. LAUATENNIS

21. oktoober kell 10 Suure-Jaani Gümnaasiumis

4. RANNAVOLLE NAISTELE

13. august kell 16 Suure-Jaani järve ääres

5. RANNAVOLLE MEESTELE

13. august kell 10 Suure-Jaani järve ääres

6. TÄNAVAKORVPALL MEESTELE

26. august kell 10 Sürgaveres

7. SAALJALGPALL MEESTELE

1. novembril kell 10 Sürgaveres

8. KALAPÜÜK

9. september Suure-Jaani paisjärvel.

Registreerimine kell 7-8

9. ÕHUPÜSSIST LASKMINE

23. septembril kell 10 Kildu Põhikoolis

10. JALGRATTA MAASTIKUSÕIT

10. september kell 12. Kogunemine Suure-Jaanis "Arturi Juures"

11. VÕRKPALL NAISTELE

18. oktoober kell 18 Suure-Jaani Gümnaasiumis

12. VÕRKPALL MEESTELE

29. juulil kell 10 Suure-Jaani järve ääres

VII VÕISTLUSTINGIMUSED JA TULEMUSTE ARVESTAMINE

MALE, KABE, LAUATENNIS, KALAPÜÜK, JALGRATTA MAASTIKUSÕIT

Võistlused nii naistele kui meestele on individuaalsed. Osavõtjate arv on piiramata. Parima küla selgitamiseks liidetakse 1 paremini esinenud naise ja 1 paremini esinenud mehe koha-

punktid, kusjuures I koht 33 p, II koht 29 p, III koht 27 p, 4. koht 26 p, jne. Jalgrattasõidu distants on 20 km

Võistlussüsteem ja tingimused alade juhendis.

ÕHUPÜSSIST LASKMINE

Võistlused nii naistele kui meestele on individuaalsed. Lastakse õhupüssist (võistleja võib kasutada oma relva - mitte täpsusrelvi) 10 meetrilt püstiasendist 3 proo-vilasku + 5 võistluslasku. Parima küla selgitamine sama, mis male juhendis.

VIII AUTASUSTAMINE

Võitjat individuaalaladel autasustatakse medali ja diplomiga, II ja III koha saavutanud diplomiga.

Võistkondliku ala võitnud võistkonda mõlemas grupis autasustatakse diplomiga, võistkonna liikmeid medali ja diplomiga; II ja III koha saavutanud võistkondi ja nende liikmeid diplomitega.

ÜLDARVESTUSES autasustatakse mõlemas grupis paremat küla (külade ühisvõistkonda) rändauhinna KILBI ja MÕÖGAGA.

IX VÕISTLUSTEKS REGISTREERIMINE

Mängude kavasoolevatel spordialadest osavõtuks täidetakse korraldajate poolt välja antud eelregistreerimisleht, kus märgitakse küla (külade ühisvõistkonna) nimi ja orienteeruv osavõtjate arv spordialade kaupa. 3 päeva enne ala algust kindlasti esitada mängude peasekretärile täpsustatud osavõtjate arv.

X Kõik juhendis määratlemata küsimused lahendab enne võistlust ja võistluste ajal mängude kohtunikekogu koos peakohtunikuga.

Alade juhendid leiata Suure-Jaani valla kodulehelt www.suure-jaani.ee

13. augustil kell 13
Suure-Jaani lauluväljakul
PEREPÄEV
„Rukkimaarjapäev“

Esinevad Suure-Jaani valla eakate
taidluskollektiivid ja külalised.
Ühislaulmine.
Üllatus!
Pakutakse suppi, mett ja piima.
Mett saab ka kaasa osta.

TASUTA

Tasuta bussid väljuvad
12.00 Vastemõisast ja Täaksist,
12.15 Sürgaverest ja Olustverest
ning 12.30 Reegoldist.
Bussile registreerimine kuni
11. augustini
telefonil 435 5444.

MTÜ Täaksi Küla Seltsi
juhatus
TÄNAB
Suure-Jaani Vallavalitsust,
Täaksi Põhikooli ja
kõiki küla elanikke,
kes osutasid kaasaitabi
Täaksi Esimeste
Külapäevade korraldamisel
ja selle edukal läbiviimisel.

Lp eakad Vastemõisast
Sõidame 16. augustil
Ida-Virumaale.
Info ja osavõtust teatamine
telefonidel 435 8810,
5199 8480

AUTO KÄSIPESU
(POLEERIMINE, VAHATAMINE)
AUTOREMONT JA VARUOSAD
AUTODIAGNOSTIKA
MÜÜGIL JALGRATTAD, ROLLERID
LIIKLUSKINDLUSTUS (SAIWA)
SUVEREHVID (PAIGALDUS)
LEHOLA VARAHALDUS OÜ
Pärnu 10, Suure-Jaani
www.fixusnet.ee
Telefon 437 2222

Õnnitleme
lapse sünni puhul!

Kristiina Kivil ja Eero Veermetsal
sündis 10. juunil tütar **LOREENA** Veermets

Mervet Rohtmaal ja Kristjan Kivil
sündis 26. juunil poeg **ROMET** Kivi

Kätlin Kullerkupul ja Meelis Haaval
sündis 02. juulil tütar **KELLY** Haava

Anne-Ly ja Rain Annamal
sündis 03. juulil poeg **OLIVER**

Monika Maripuul ja Tarmo Mülläril
sündis 04. juulil tütar **MARIETTA MELANI**
Müllär

Kaire ja Priit Vendelinil
sündis 07. juulil poeg **ART-GREGOR**

Gerli ja Raido Kullamaal
sündis 19. juulil poeg **RANDO**

Piret Tõnisson-Särgil ja Rait Särgil
Sündis 18. juulil poeg **HERMAN** Särk

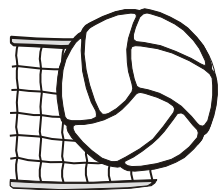
Mälestame

ARNO-ALEKSANDER HALMAN
24.12.1925-04.07.2006
MIHAIL LAND
17.07.1937-15.07.2006
AINO GRÜNBERG
02.03.1924-16.07.2006
AHTO JOANDI
01.10.1938-19.07.2006
HILJA LABIDAS
03.09.1928-20.07.2006
ELFRIEDE UDELT
18.08.1934-24.07.2006
ENDEL LABIDAS
31.10.1936-25.07.2006

ÕNNITLEME
SÜNNIPÄEVALAPSI!

MARTA TÕNISSOO	17.08.1910	96
ANNA PALITS	25.08.1910	96
MIRALDA VARE	28.08.1916	90
LIINA JÜRGEN	26.08.1917	89
HELMİ KOLK	01.08.1918	88
LINDA SUBI	18.08.1918	88
KARELL KALJUSTE	29.08.1918	88
LINDA KALJUSTE	31.08.1919	87
PAULINE JUK	17.08.1921	85
LEIDA VAHEMAA	18.08.1921	85
MEERI JANNO	23.08.1921	85
ERNA SILD	05.08.1922	84
ERMILDA LINDER	28.08.1922	84
LUDMILLA REIMANN	14.08.1923	83
HERMELINDE REESALU	19.08.1923	83
ELLI-MARIE KOOLMAN	23.08.1923	83
ENDLA LINNAMÄGI	02.08.1924	82
ALEKSANDER LIHO	07.08.1924	82
LAINÉ RAABE	07.08.1924	82
META MARGUS	14.08.1924	82
HELMÁ TAMME	23.08.1924	82
LINDA TEESALU	01.08.1925	81
LILLI MÄGI	22.08.1925	81
HELGA PÄEVA	25.08.1926	80
AINO PAJO	03.08.1931	75
JAAN-MARTIN TEPPER	25.08.1931	75
MAIE ARAKAS	06.08.1936	70
SAIMA KOONIK	06.08.1936	70
HILLAR ROOSILEHT	13.08.1936	70
ELLE-RUTH KÄSPER	01.08.1941	65
ELMAR OLDE	03.08.1941	65
KALJU REILE	04.08.1941	65
VALLI-JOHANNA HOLTSMEIER	05.08.1941	65
JÜRI KUKK	06.08.1941	65
ILME HOMMIK	16.08.1941	65
LINDA JÄNES	16.08.1941	65
MILLI TAŽKINA	05.08.1946	60
KALEV TEEVER	14.08.1946	60
MIHKEL ANVELT	15.08.1946	60
VLADIMIR SERPOV	19.08.1946	60
HELGI TAFENAU	27.08.1946	60
MARTIN VIIES	27.08.1946	60
IMBI KÄHRIK	31.08.1946	60
RIINA JAAKSON	11.08.1951	55
AIME LEHTLA	16.08.1951	55
LEENA KIRIKMÄE	19.08.1951	55
JAAN KEES	22.08.1951	55
LUDMILLA TŠULKOVSKAJA	24.08.1951	55
MATI VAINURA	25.08.1951	55
ELMO PIIGLI	31.08.1951	55
REEDA SADAM	02.08.1956	50
AINO SAARLA	08.08.1956	50
ARVO SEPP	12.08.1956	50
VIIVI TEEARU	15.08.1956	50
VELLO JÄRVETAR	23.08.1956	50
REIN FELDMANN	28.08.1956	50

20. augustil
algusega kell **10**
toimub Üldel külaplatsil
ÜLDE VOLLE

12. augustil algusega kell **11**
Suure-Jaani Kultuurimaja staadionil
"Lehola Lembitu paintball cup 2006"
EMV III etapp

Korraldajad OZK ja ADRENALIIN

FOTOGRAAF Jaanus Siim
teeb Suure-Jaanis, Kõleri tn 3
ateljefotosid
dokumendipildist perepildini.
Eelnev kokkulepe
telefonidel 437 2001 või 517 8704

Reklaamkuulutuse (kuni 250
tähe märki) hind:
ettevõtjal 150 krooni,
erisikul 15 krooni.

Avaldame vaid reklaami, mille
eest on eelneva kuu viimaseks
tööpäevaks tasutud.
Toimetusel on õigus artiklite
teksti redigeerida-lühendada.

Toimetaja
Leili Kuusk 526 9089
Lembitu pst 42, Suure-Jaani
tel 435 5433 (tööl)
leili@suure-jaani.ee

Toimetaja-abi fotograaf
Jaanus Siim
tel 437 2001, 517 8704
jaanus@suure-jaani.ee

Küljendus
Külliky Lohu
5345 3423
kiky@s-jaani.ee

Trükk
OÜ Vali Press
Pajusi mnt 22, Põltsamaa
tel 775 2491
vali@estpak.ee

LEOLE Suure-Jaani valla infoleht
ilmub 1 kord kuus

e-post: leole@suure-jaani.ee http://www.suure-jaani.ee/leole